

Deze opzet voor de paasnachtviering volgt globaal de opzet die eigen is aan deze viering.¹ Die bestaat uit vijf stappen – onderdelen – in een vaste volgorde:

1. Het licht van Pasen
2. Schriftlezingen
3. Doopgedachtenis, (doop)
4. Maaltijd van de Heer
5. Zending en Zegen

Van deze vijf stappen worden in ieder geval 1, 2 en 5 genomen. Andere mogelijkheid: 1, 2, 3 en 5. Het mooiste is vanzelfsprekend 1 t/m 5. Als er in de paasmorgendienst Avondmaal wordt gevierd, zou je kunnen overwegen het hier achterwege te laten.

In deze opzet worden twee opties gegeven (kolom 1 en 2). In de laatste kolom staan opmerkingen, suggesties, aanwijzingen e.a.

De vetgedrukte woorden worden steeds door iedereen gesproken.

Voor de liederen zijn regelmatig via de voetnoten alternatieven opgenomen. Voor nog weer een andere keuze mag de inhoud van de genoemde liederen leidend zijn. De volgende afkortingen worden gebruikt:

- LB: Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk
- GK: Gereformeerd Kerkboek 2017
- WK: Weerklank
- HH: Hemelhoog
- LvK: Liedboek voor de kerken (1973)

Omdat in deze opzet de mensen niet op één plaats zitten maar zich verschillende keren verplaatsen, is het gebruik van de beamer erg onhandig. Zorg daarom voor een liturgieblad. Legale afdrucken van de liederen zijn verkrijgbaar via Liedboek Online, Weerklank Online en Hemelhoog Online.²

¹ Zie bijvoorbeeld het Dienstboek, p. 133 – 146 (*Paaswake, eerste vorm*). Vergelijk deze opzet ook met *Paaswake, tweede vorm*, p. 147-150.

Optie 1	Optie 2	Opmerkingen, aanwijzingen
HET LICHT VAN PASEN		
<ul style="list-style-type: none"> • Ieder verzamelt zich in stilte, op het kerkplein, in de kerktuin, in de hal van de kerk. • De eventuele verlichting is minimaal • Ieder krijgt een paaswakekaars uitgereikt ('sprietje'), eventueel met druipkartonnetje³ • De ruimte waar men zich verzameld is minimaal verlicht • Er staat een vuurkorf met voldoende hout klaar • De nieuwe paaskaars ligt/staat klaar (door iemand gedragen) 	<ul style="list-style-type: none"> • de kerkruijnte is minimaal verlicht • de kerkruijnte is stil • ieder komt binnen in stilte 	Zie kolom 1 of 2
stilte	stilte	
De vuurkorf wordt aangestoken	De nieuwe paaskaars wordt binnengedragen	
Stem: <i>Ontwaak uit uw slaap, sta op uit de dood en Christus zal over u stralen!</i> ⁴	Zie kolom 1	
De paaskaars wordt aangestoken vanaf het vuur	De paaskaars wordt aangestoken	
Voorganger: <i>Christus, gisteren en heden, Begin en Einde, Alfa en Omega, Hem behoren tijd en eeuwigheid, Heerlijkheid en heerschappij In de eeuwen der eeuwen</i> Allen: Amen	Zie kolom 1	
Verspreiding van het licht van Pasen	Zie kolom 1	NB1 Het licht van Pasen verspreidt zich doordat enkelen hun paaswakekaars aansteken aan de paaskaars en daarmee de kaars van anderen aansteken. Ieder geeft vervolgens het licht door aan

² resp. <https://liedboek.liedbundels.nu/site/nl/home/Default.aspx> (LiedboekOnline), <http://www.weerklank.nl/?p=426> (WeerklankOnline) en <https://hemelhoog.liedbundels.nu/site/nl/home/Default.aspx> (HemelhoogOnline).

³ Voor verkrijgbaarheid: google op 'paaswakekaars' en 'druipkartonnetje'/'druipschaaltje'. Zie bijvoorbeeld: <https://shop.boca.nl/catalogsearch/result/?q=paaswakekaars>. Of: <http://www.hoogeland-kristen.nl/shop/-/paaswakekaarsen/product/paaswake-kaarsjes-druipschaaltjes.html>

⁴ Ef. 5: 14b

		<p>zijn/haar buur, met daarbij de woorden: 'Licht van Christus'.</p> <p>Eventueel kan hier gezongen worden⁵</p> <p>NB2 De verspreiding van het licht van Pasen kan ook aan het slot van de dienst. Zie daarvoor hieronder, bij <i>Doop; Doopgedachtenis</i> NB3.</p>
In processie, met de brandende paaskaars voorop (hoog gehouden), loopt ieder de kerk in en de kerkzaal en blijft bij de zitplaats staan.	De paaskaars wordt op de kandelaar gezet	Alle lichten in de kerk branden nu Alles wat vanaf nu gezongen wordt, wordt uitbundig begeleid
Voorganger: <i>De Heer is waarlijk opgestaan</i> Allen: Halleluja	Zie kolom 1	
Lied: LB 595 'Laat juichen' ⁶	Zie kolom 1	
LEZINGEN		
Een keuze uit: <ul style="list-style-type: none"> • Genesis 1: 1 – 2: 3* • Genesis 5 – 8 (samenhangend gedeelte)*⁷ • Genesis 22: 1-18* • Exodus 14: 15 – 15: 1a* • Jesaja 54: 4-14* • Jesaja 55: 1-11* • Ezechiël 36: 24-28 • Jona 3: 1-10* • Sefanja 3: 12-20 	Zie kolom 1	<p>NB 1: De lezingen van de paasnacht laten zien hoe God in verleden en heden zijn volk steeds weer bevrijdt uit de macht van nood en dood. Steeds weer opnieuw: een genadig nieuw begin.</p> <p>In het bijbelleesrooster van het project van het Steunpunt Liturgie <i>Een nieuw begin</i> wordt verwezen naar verschillende van deze lezingen (hiernaast gemerkt met *).</p> <p>Daarom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ de eerste lezing is altijd Genesis 1, de Schepping ▪ Exodus 14 is nauw verbonden met Pasen en mag eigenlijk niet ontbreken. ▪ kies daarbij in ieder geval nog twee lezingen

⁵ zie de vorige noot

⁶ Of: LB 412 'Wij loven U, o God' (Te Deum), GK 185 'Heer, wij loven en aanbidden U' (Te Deum), GK 218 'Lof aan Gods Zoon, die als het Lam', LB 154b 'Heel de schepping, prijs de Heer' (melodie psalm 136), LvK 222 Jezus is ons licht en leven (HH 188), HH 207 'Weet je dat de lente komt', HH 212 'De hemel juicht'

⁷ Vermijdt daarbij opmerkingen als 'we gaan verder bij vers zoveel....'; het gaat om de *gehoorde* 'verhaallijn'.

		<p>NB2 Na elk van de lezingen kan een kort gebed worden uitgesproken, in aansluiting bij de gelezen geschiedenis. Ook kan er gezongen worden. Vaste combinaties voor de paasnacht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genesis 1: 1 – 2: 3* → Psalm 33: 2 (LB) of 3 (GK)⁸ • Genesis 5 – 8 (samenhangend gedeelte)* • Genesis 22: 1-18* → Psalm 16 • Exodus 14: 15 – 15: 1a* → LB 169 ‘De koning van Egypteland’ of LB 151 ‘Ik zing voor de Heer en ik prijs zijn gezag’ • Jesaja 54: 4-14* → Psalm 30: 1, 2 (LB/GK) • Jesaja 55: 1-11* → Jesaja 12 (in het LB 153)⁹ • Ezechiël 36: 24-28 → Psalm 43: 3, 4 (LB/GK) of Psalm 51: 4, 5 (LB/GK) • Jona 3: 1-10* → Het lied [gebed] van Jona; zie bijv. LB 155 • Sefanja 3: 12-20 → Psalm 126 <p>NB3 Als de paasnachtviering hier eindigt óf na de Doopgedachtenis dan wordt de lezingenreeks afgesloten met de evangeliëlezing van de opstanding (Mt 28: 1-10 (20), Mc 16: 1-8 of Lc 24: 1-10 (11)</p> <p>De dienst wordt vervolgens afgesloten met Zending en Zegen (zie hieronder)</p>
Gebed Kort, afrondend gebed	Zie kolom 1	
DOOP, DOOPGEDACHTENIS		
		In de oude kerk was de paasnachtviering hét moment voor de doop. Ook nu is dit heel goed te

⁸ Alternatief: LB 162 ‘In het begin lag de aarde verloren’, LB 604 ‘De eerste dag der week, de wereld is begonnen’, GK 256: 1 ‘Wonderwereld vol geheimen’.

⁹ Zie in WK nr. 20 de berijming van A.F. Troost, ‘Heer, ik zal U loven’. Ook te vinden in A.F. Troost, Zingende Gezegend (nr. 22). Melodie: LB 907 (‘Jesu, meine Freude’/‘Jezus mijn verblijden’).

		<p>overwegen, zeker als het gaat om de doop van volwassenen. In het verlengde hiervan is dit ook een goed moment voor de openbare geloofsbelijdenis.</p> <p>Ook als er geen doop is, is juist de paasnacht een aangelegen moment om de doop te gedenken. Romeinen 6 laat zien hoezeer doop en Jezus' dood en opstanding onlosmakelijk naar elkaar verwijzen. Dit gedenken van de (eigen) doop wordt <i>Doopgedachtenis</i> genoemd.</p>
Lied: Psalm 42 (bijvoorbeeld GK of LB 42, 1,2,3)	Zie kolom 1	Psalm 42 wordt vanaf de vroege kerk in verband gebracht met doop: <i>Zoals een hinde smacht naar stromend water, zo smacht mijn ziel naar, o God.</i>
<p>Voorganger:</p> <p><i>Broeders en zusters, Samengekomen rond de doopvont denken we aan onze eigen doop.</i></p> <p><i>De apostel Paulus schrijft: 'Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden.'¹⁰</i></p> <p><i>Laten wij bidden:</i></p> <p><i>Almachtige, eeuwige God door het water heen wijst u de weg naar het leven. U bent de God van Noach, toen u door de zondvloed de wereld overspoelde,</i></p>	Zie kolom 1	<p>Als het enigszins kan verzamelt ieder zich rond de doopvont.</p> <p>De openingswoorden zijn ontleend aan doopformulier 3 (GK). De tekst die daar volgt, naar Romeinen 1: 16, wordt verderop verwoord bij de eerste drie publieke vragen. Worden deze vragen niet gebruikt, dan verdient het aanbeveling om hier wel Romeinen 1: 16 te citeren, letterlijk, of zoals doopformulier 3 dat doet:</p> <p><i>...denken we aan onze eigen doop. Laten we ons dan niet schamen openlijk uit te komen voor ons geloof in Christus, want het evangelie is Gods reddende kracht voor allen die geloven.'</i></p> <p>Bij deze doopgedachtenis is Romeinen 6 (3-5) het uitgangspunt.</p> <p>Het gebed, na Paulus woorden, is gebaseerd op het doopgebed, dat ook wel <i>zondvloedgebed</i> wordt genoemd.</p>

¹⁰ Romeinen 6: 3-5

<p><i>hebt u hem, zijn gezin en alle schepselen gered. Het leger van Egypte kwam om in de golven van de Rietzee, maar Israël, uw volk hebt u dwars door diezelfde zee laten gaan. Uw Zoon is de dood door gegaan, door uw genade mogen wij delen in zijn dood, delen in zijn Opstanding.</i></p> <p><i>Mogen wij zo Christus volgen, met hem verbonden in echt geloof, vaste hoop en vurige liefde. In de naam van Jezus Christus, uw Zoon, de Opgestane, Die met U en de heilige Geest, één enig God, leeft en regeert in eeuwigheid. Amen.</i></p>		
<p>Voorganger: Wilt u de HEER uw God dienen, hem alleen? Ja, dat wil ik</p> <p>Wilt u zich verzetten tegen alle machten die als goden over ons willen heersen? Ja, dat wil ik</p> <p>Wilt u, niet langer slaaf, leven in de Gods vrijheid? Ja, dat wil ik</p>	<p>Voorganger: Wilt u de HEER uw God dienen, hem alleen? Ja, dat wil ik</p> <p>Wilt u zich verzetten tegen alle machten die als goden over ons willen heersen? Ja, dat wil ik</p> <p>Wilt u, niet langer slaaf, leven in de Gods vrijheid? Ja, dat wil ik</p>	<p>Dit is het moment waarop de doopgedachtenis concreet wordt gemaakt. Dat gebeurt door samen de Apostolische Geloofsbelijdenis uit te spreken. Of door deze geloofsbelijdenis in zijn oorspronkelijke vorm als doopbelijdenis te gebruiken: in vraag en antwoordvorm.</p> <p>Daaraan gaan drie vragen vooraf. Bij deze vragen en antwoorden gaat het om <i>toewijding</i>. In deze paasnacht, oog in oog met het Licht van Christus, en met de voorgaande dagen van lijden en sterven wordt opnieuw duidelijk dat deze toewijding geen</p>

<p>Schaam u dan niet voor het evangelie, want het is Gods reddende kracht voor allen die geloven.¹¹</p> <p>Antwoord in gemeenschap met de kerk van alle eeuwen:</p> <p>Geloof u in God de Vader, de Almachtige, Schepper van hemel en aarde? Ja, ik geloof</p> <p>Geloof u in Jezus Christus, zijn eniggeboren Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald in de hel, en zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader, vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden? Ja, ik geloof</p> <p>Geloof u in de heilige Geest; geloof u in de heilige katholieke kerk, de gemeenschap der heiligen; de vergeving van de zonden, de opstanding van het vlees en het eeuwig leven? Ja, ik geloof.</p>	<p>Schaam u dan niet voor het evangelie, want het is Gods reddende kracht voor allen die geloven.¹²</p> <p>Met de kerk van alle eeuwen belijden wij:</p> <p><i>Ik geloof in</i> <i>[Apostolicum]</i></p>	<p>eenmalige stap is – bij doop (volwassenen) of openbare geloofsbelijdenis (gedoopt als kind) – maar iets is wat het leven kleurt en bepaalt. Het vraagt een dagelijks <i>Ja, dat wil ik</i>. Op dit moment, de opstanding van Christus gedenkend en de betekenis daarvan voor ons leven, spreken we dat hardop uit: <i>ja, dat wil ik</i>.</p> <p>Als deze drie vragen niet worden opgenomen, verdient het aanbeveling om het citaat uit Romeinen 1 (vs. 16) aan het begin van de doopgedachtenis op te nemen. Zie daarvoor de aanwijzing hierboven.</p>
<p>voorbede</p>	<p>Zie kolom 1</p>	
<p>Lied: GK 178 'Wij willen God de ere geven'</p>		<p>Gezongen, lofprijzende 'toe-eigening' van Rom.6.</p>

¹¹ Romeinen 1: 16

¹² zie de vorige noot

		<p>NB 1 Het is een goede mogelijkheid dat ieder die dat wil tijdens het zingen van dit lied naar de doopvont loopt, en met water uit de doopvont een kruisteken maakt (voorhoofd – borst – schouders), als teken van het beamen van de doop. Eenvoudig langs het voorhoofd strijken kan ook.</p> <p>NB 2 De doopvont is in dit geval met water gevuld.</p> <p>NB 3 Als het Licht van Pasen niet aan het begin is verspreid, kan dat ook nu. In dat geval loopt ieder tijdens het zingen langs de paaskaars, krijgt een paaswakekaars uitgereikt (of heeft die al aan het begin van de dienst gekregen), steekt de kaars aan aan de Paaskaars en loopt langs de doopvont etc.</p>
MAALTIJD VAN DE HEER		
Lied: Een Gloria-lied ¹³	Zie kolom 1	
Gebed	„	
Lezingen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kol. 3: 1-4 ▪ Psalm 136: 1 (berijmd) ▪ Lucas 24: 1-10 	„	
Maaltijd van de Heer	„	<p>NB1 Op dit moment past heel goed de viering aan de hand van Orde D (dus met <i>Tafelgebed</i>). Teksten zijn te verkrijgen bij het Steunpunt Liturgie.</p> <p>NB2 Als het enigszins kan wordt de maaltijd in een kring gevierd.</p>
Dankgebed	„	
ZENDING EN ZEGEN		
Voorganger:	Zie kolom 1	NB Als het enigszins kan worden na afloop de paaswakekaarsen brandend meegenomen naar

¹³ Suggesties: LB 302 'God in den hoog' alleen zij eer', LB 304 'Zing van de Vader die in den beginne', LB 305 'Alle eer en alle glorie', LB 309a 'Gloria a Dios', GK 166 'Glorie aan God in de hoogste hemel', GK 167 'Machtig God, sterke rots'

<i>Ga heen in de vrede van de Opgestane Heer. Denk aan uzelf als levenden die uit de dood zijn opgewekt, stel uzelf in dienst van God als een werktuig voor de gerechtigheid.¹⁴</i>		buiten.
<i>De Heer zegene en behoede u et cetera</i>	„	
Lied: Psalm 150 ¹⁵	„	

Meer informatie

Steunpunt liturgie

Kon. Wilhelminalaan 3-5

3818 HN Amersfoort

t. 033 258 6484 (di, wo en do tijdens kantooruren)

e. liturgie@gkv.nl

i. www.steunpuntliturgie.gkv.nl

¹⁴ Romeinen 6: 13b

¹⁵ Of een uitbundig, dankzeggend en lofprijzend paaslied. Zie verder ook LB 150a